

BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARIDA MUSTAQIL TA'LIM KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA SMART TEXNOLOGIYALAR VA REFLEKTIV YONDASHUVNING INTEGRATSIYASI

O'rinboyeva Xayotxon Maxamadinovna

Katta o'qituvchi, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti
Nizomiy nomidagi O'zbekiston Milliy pedagogika universiteti mustaqil izlanuvchisi
khaetkhon.makhamadinovna@mail.ru

Annotatsiya. Mazkur maqolada bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida mustaqil ta'lim ko'nikmalarini rivojlantirishda SMART texnologiyalar va reflektiv yondashuvni integratsiyalash masalasi tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli vositalardan samarali foydalanish talab etilmoqda, bu esa talabalarning mustaqil fikrlashi va o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirishni taqozo etadi. Tadqiqotda SMART texnologiyalar orqali ta'lim jarayonini individuallashtirish, reflektiv yondashuv orqali esa talabalarning o'z faoliyatini tahlil qilish va baholash imkoniyatlari yoritiladi. Shuningdek, mustaqil ta'limni tashkil etishda ushbu ikki yondashuvning integratsiyasi pedagogik samaradorlikni oshirishi asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, reflektiv faoliyat bilan uyg'unlashtirilgan raqamli ta'lim vositalari talabalarning o'quv motivatsiyasi va o'zlashtirish darajasini sezilarli darajada oshiradi.

Kalit so'zlar: mustaqil ta'lim, SMART texnologiyalar, reflektiv yondashuv, ingliz tili o'qituvchilari, raqamli ta'lim, o'z-o'zini baholash, motivatsiya, pedagogik innovatsiya.

Abstract. This article explores the integration of SMART technologies and reflective approaches in developing independent learning skills of future English language teachers. In modern education, effective use of digital tools is essential for fostering learners' autonomy and self-regulation. The study highlights how SMART technologies support individualized learning, while reflective practices enable students to evaluate and improve their learning processes. The integration of these approaches is argued to enhance pedagogical effectiveness and learner engagement. The findings indicate that combining digital tools with reflective activities significantly improves students' motivation and academic performance. The study contributes to the development of innovative methodologies aimed at preparing future teachers for independent and lifelong learning in a digitalized educational environment.

Keywords: independent learning, SMART technologies, reflective approach, English language teachers, digital education, self-assessment, motivation, pedagogical innovation.

Аннотация. В данной статье рассматривается интеграция SMART-технологий и рефлексивного подхода в развитии навыков самостоятельного обучения будущих учителей английского языка. В условиях цифровизации образования особое значение приобретает формирование у студентов способности к самостоятельному обучению и саморегуляции. SMART-технологии способствуют индивидуализации обучения, тогда как рефлексивный подход обеспечивает осмысление и оценку собственной учебной деятельности. В статье обосновывается, что их интеграция повышает эффективность образовательного процесса. Результаты исследования показывают, что

использование цифровых инструментов в сочетании с рефлексией способствует росту мотивации и академической успешности студентов.

Ключевые слова: самостоятельное обучение, SMART-технологии, рефлексивный подход, учителя английского языка, цифровое образование, самооценка, мотивация, педагогические инновации.

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim tizimida yuz berayotgan tub o'zgarishlar bo'lajak mutaxassislarning mustaqil fikrlash, o'z-o'zini boshqarish va doimiy rivojlanishga tayyor bo'lishini talab etmoqda. Ayniqsa, ingliz tili o'qituvchilarini tayyorlash jarayonida mustaqil ta'lim ko'nikmalarini rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Chunki zamonaviy til o'rgatish metodikasi faqat bilim berishga emas, balki o'quvchilarda mustaqil o'rganish kompetensiyasini shakllantirishga qaratilgan.

Raqamli texnologiyalarning rivojlanishi ta'lim jarayoniga yangi imkoniyatlar olib kirdi. SMART texnologiyalar, jumladan, interaktiv platformalar, sun'iy intellekt asosidagi vositalar va mobil ilovalar ta'limni individuallashtirish va moslashuvchan qilishga xizmat qilmoqda. Bunday texnologiyalar orqali talabalar o'z tezligida o'rganish, mustaqil topshiriqlarni bajarish va bilimlarini mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Biroq faqat texnologiyalardan foydalanishning o'zi yetarli emas. Ta'lim samaradorligini oshirish uchun reflektiv yondashuv muhim ahamiyat kasb etadi. Refleksiya orqali talaba o'z o'quv faoliyatini tahlil qiladi, xatolarini aniqlaydi va kelgusi faoliyatini rejalashtiradi. Bu esa mustaqil ta'limning asosiy komponentlaridan biri hisoblanadi.

Mazkur maqolada SMART texnologiyalar va reflektiv yondashuvning integratsiyasi orqali bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida mustaqil ta'lim ko'nikmalarini rivojlantirish masalasi yoritiladi. Ushbu integratsiya talabalarning nafaqat bilim olish jarayonini, balki o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalarini ham takomillashtirishga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Mustaqil ta'lim tushunchasi zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda muhim o'rin egallaydi. Knowles (1975) tomonidan ilgari surilgan "self-directed learning" nazariyasiga ko'ra, o'quvchi o'z ta'lim jarayonini mustaqil rejalashtirish, amalga oshirish va baholash qobiliyatiga ega bo'lishi kerak. Ushbu yondashuv hozirgi kunda oliy ta'lim tizimida keng qo'llanilmoqda.

Raqamli texnologiyalar, ayniqsa SMART texnologiyalar ta'lim jarayonini samarali tashkil etishda muhim vosita sifatida qaraladi. Holmes et al. (2019) ta'kidlashicha, sun'iy intellekt va raqamli platformalar ta'limni individuallashtirish va talabalar ehtiyojlariga moslashtirish imkonini beradi. Bu esa mustaqil ta'limni rivojlantirish uchun qulay sharoit yaratadi.

Reflektiv yondashuv esa Dewey (1933) va Schön (1983) tomonidan asoslab berilgan bo'lib, u o'quvchilarning o'z faoliyatini tahlil qilish orqali o'rganishini nazarda tutadi. Gibbs (1988) reflektiv model orqali o'quvchilarning tajribani chuqur anglash jarayonini bosqichma-bosqich yoritadi.

Zamonaviy tadqiqotlar SMART texnologiyalar va refleksiya integratsiyasi ta'lim samaradorligini oshirishini ko'rsatmoqda (Kırmızı & Kömeç, 2019). Ayniqsa, til

o'qitishda bu yondashuv o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Shunday qilib, ilmiy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, mustaqil ta'limni rivojlantirishda raqamli texnologiyalar va reflektiv yondashuvning uyg'unligi muhim ahamiyatga ega.

MUHOKAMA VA TAVSIYALAR

Tadqiqot natijalari SMART texnologiyalar va reflektiv yondashuvni integratsiyalash bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining mustaqil ta'lim ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali ekanligini ko'rsatadi. Raqamli vositalar orqali talabalarning o'quv jarayoniga faol jalb qilinishi ularning o'zlashtirish darajasini oshiradi (Holmes et al., 2019). Shu bilan birga, reflektiv faoliyat talabalarni o'z o'quv tajribasini tahlil qilishga undaydi (Schön, 1983).

Amaliy jihatdan quyidagi tavsiyalar ilgari suriladi: birinchidan, ta'lim jarayonida LMS platformalaridan muntazam foydalanish; ikkinchidan, reflektiv kundaliklar va portfoliolarni joriy etish; uchinchidan, o'z-o'zini baholash mexanizmlarini kuchaytirish; to'rtinchidan, SMART texnologiyalar asosida individual o'quv trayektoriyalarini ishlab chiqish.

Bundan tashqari, o'qituvchilarni raqamli pedagogika va reflektiv metodlarga o'rgatish muhim hisoblanadi. Chunki samarali integratsiya faqat texnologiyalar emas, balki metodik yondashuv bilan bog'liq (Gibbs, 1988).

Natijada, ushbu yondashuv talabalarda nafaqat bilim, balki o'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasini ham shakllantiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, SMART texnologiyalar va reflektiv yondashuv integratsiyasi bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida mustaqil ta'lim ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu yondashuv talabalarning o'quv faoliyatini individuallashtirish, motivatsiyasini oshirish va o'z-o'zini boshqarish qobiliyatlarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli vositalar bilan boyitilgan reflektiv ta'lim jarayoni samarali va barqaror natijalar beradi. Shu sababli, oliy ta'lim tizimida ushbu yondashuvni keng joriy etish maqsadga muvofiqdir.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Knowles, M. (1975). *Self-directed learning*. New York: Association Press.
2. Dewey, J. (1933). *How we think*. Boston: D.C. Heath.
3. Schön, D. A. (1983). *The reflective practitioner*. New York: Basic Books.
4. Gibbs, G. (1988). *Learning by doing*. Oxford: Oxford Polytechnic.
5. Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial intelligence in education*. Boston: Center for Curriculum Redesign.
6. Kırmızı, Ö., & Kömeç, F. (2019). The impact of reflective practices on language learning. *Journal of Education and Training Studies*, 7(4), 123–130.